

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocații Arhiliuc Ion și Josan Dumitru în numele inculpatului Prodan Cristin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Prodan Cristin Dumitru, născut la 10 septembrie 1993, originar din r-nul Criuleni, sat. Hrușova, domiciliat în or. Criuleni, str. 31 August 130.

Termenul de examinare a cauzei:

1. 07.07.2015-26.08.2015 (*prima instanță*)
2. 09.09.2015-25.11.2015 (*instanța de apel*)
3. 15.02.2016-05.04.2016 (*instanța de recurs*)

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 26 august 2015, Prodan Cristin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (1) Cod penal la 6 ani și 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, *cauza fiind judecată în procedura prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.*

Acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral a fost admisă integral, cu dispunerea încasării de la Prodan Cristin în beneficiul succesorului părții vătămate, Colac Valentina, a sumei de 20000 lei și sumei de 3000 lei cheltuieli de asistență juridică.

Acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordine civilă.

2. Prima instanță a constatat că inculpatul a fost învinuit prin rechizitoriu pentru faptul că, la 01.05.2015, aproximativ la ora 04:00, aflându-se la domiciliul lui Ermurache S., situat în sat. Ciopleni, r-nul Criuleni, în urma unui conflict brusc apărut, intenționat, i-a aplicat lui Godoroja Gheorghe o lovitură cu un cuțit de bucătărie în regiunea pieptului, în rezultatul căreia, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 154D din 18.06.2015, i-a provocat leziuni corporale, în urma cărui fapt a survenit decesul ultimului.

3. Sentința a fost atacată cu apel de succesul părții vătămate, Colac Valentina, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea aplicării pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului în baza art. 145 alin. (1) Cod penal, la 10 ani închisoare.

Apelantul a invocat următoarele:

- prima instanță, la stabilirea pedepsei inculpatului, a luat în considerație doar circumstanțele atenuante în privința acestuia, fără a reține starea de ebrietate a inculpatului la momentul săvârșirii infracțiunii, care a fost recunoscută de el însuși în ședință;

- stabilirea pedepsei inculpatului în cuantumul aplicat nu a fost echitabilă, deoarece inculpatul nu a întreprins nici o acțiune care ar reflecta căință față de succesul părții vătămate sau față de rudele apropiate ale defunctului, precum și nu a reparat prejudiciul cauzat prin acțiunile sale, atitudinea inculpatului față de consecințele infracțiunii fiind una nesatisfăcătoare.

3.1 Aceeași sentință a fost atacată cu apel și de procuror care, invocând blândețea pedepsei aplicate inculpatului, a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului în baza art. 145 alin. (1) Cod penal, la 10 ani închisoare.

Apelantul a invocat următoarele motive:

- inculpatul nu a restituit succesului părții vătămate prejudiciul cauzat în urma săvârșirii infracțiunii;

- prima instanță a încălcat criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 Cod penal;

- au fost eronat indicate circumstanțe care nu au fost constatate în cadrul examinării cauzei, iar circumstanțele cauzei au fost incorect apreciate;

- prin pedeapsa prea blândă aplicată inculpatului nu au fost realizate scopurile legii penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, care a fost pronunțată integral la 23 decembrie 2015, au fost admise apelurile declarate, casată sentința în partea stabilirii pedepsei inculpatului și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, conform căreia lui Prodan Cristin, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod

penal, i-a fost numită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis. În rest sentința a fost menținută.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că prima instanță a comis o eroare de drept în partea stabilirii pedepsei, nefiind acordată eficiență prevederilor de la art. 394 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, conform cărora *partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă indicații asupra circumstanțelor care atenuează sau agravează răspunderea*. În acest sens, Colegiul penal a considerat că prima instanță a ținut cont doar de circumstanțele atenuante, și anume de căința sinceră și recunoașterea vinovăției, neluând în considerație starea de ebrietate a inculpatului la momentul săvârșirii infracțiunii, fapt recunoscut de însuși inculpat.

Suplimentar, instanța de apel a reținut că prima instanță, la stabilirea pedepsei, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de urmările infracțiunii, de faptul că inculpatul nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și nu a întreprins nicio acțiune pentru a-și cere iertare de la rudele apropiate ale victimei, aplicând în privința inculpatului o pedeapsă prea blândă, care nu este echitabilă în raport cu fapta prejudiciabilă comisă.

Reieșind din constatările expuse, conducându-se de prevederile art. 6, 7, 61 și 75 Cod penal, instanța de apel a conchis de a-i stabili inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, considerând că această pedeapsă va fi suficientă pentru a-și atinge scopul instituit.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de avocații Arhiliuc Ion și Josan Dumitru în numele inculpatului, la 23 ianuarie 2016, care solicită casarea acesteia și menținerea sentinței, deoarece apelurile au fost greșit admise, cu reducerea termenului de pedeapsă cu un an de zile, conform art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală.

În drept, recurenții invocă temeiurile pentru recurs, prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

În motivarea cerințelor sale recurenții indică următoarele:

5.1) sentința nu conține descrierea faptei considerată a fi dovedită, deoarece prima instanță a constatat că inculpatul “prin rechizitoriu se învinuiește...”;

5.2) instanța de apel a constatat în privința inculpatului o altă situație decât cea formulată în rechizitoriu, deoarece a reținut circumstanța agravantă – săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate – care nu a fost imputată inculpatului prin rechizitoriu;

5.3) instanța de apel eronat a reținut o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță, deoarece cauza a fost judecată în procedură simplificată;

5.4) este greșită soluția instanței de apel de aplicare a unei pedepse mai grave, deoarece n-a luat în considerație că în privința inculpatului au fost reținute circumstanțe

atenuante, astfel prima instanță corect aplicându-i pedeapsa minimă prevăzută de lege sub formă de închisoare;

5.5) concluziile instanței de apel privitoare la faptul că inculpatul “nu a întreprins nicio acțiune pentru a-și cere iertare de la rudele apropiate ale victimei și nici nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune” sunt greșite, deoarece: 1) inculpatul a recunoscut integral fapta comisă și nu a atacat sentința de condamnare, astfel confirmând existența unei sincere căințe față de rudele defunctului; 2) repararea prejudiciului nu putea fi realizată, deoarece nu exista sentința cu constatarea și încasarea unor sume concrete însă, fiind pronunțată sentința, inculpatul nu a contestat-o în latura civilă, fiind de-acord cu sumele încasate, pe care nu le poate recupera imediat, fiind în stare de arest de la 01.05.2015, are 22 de ani, este șomer și nu are careva surse de existență, situația materială a acestuia fiind una grea;

5.6) prin comiterea erorilor de către instanța de apel au fost încălcate principiile fundamentale ale procesului penal – egalitatea armelor, contradictorialitatea și motivarea deciziilor, fapt ce necesită examinarea posibilității de reducere a pedepsei, conform art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, fără dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, deoarece încălcările legislației procesual-penale nu pot fi imputate acuzatului și nu ar trebui să-l plaseze pe acesta într-o situație defavorabilă (de rejudecare a cauzei).

6. Pe cauză a fost depusă referință de către procuror, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea recursului declarat, deoarece motivele invocate de recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței unei erori de drept, prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, iar pedeapsa stabilită inculpatului de instanța de apel este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute la art. 76-77 Cod penal și de efectele acestora prevăzute în art. 78 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Cu referire la motivul de la pct. 5.1, analizând conținutul sentinței, Colegiul penal reține că sintagma “inculpatul prin rechizitoriu se învinuiește în faptul...” din partea descriptivă a sentinței, atestă că prima instanță nu a constatat fapta imputată inculpatului, considerată ca fiind dovedită, contrar prevederilor de la art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, care stabilesc că partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă *descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită*, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

În același timp, instanța de apel a omis corectarea erorii sus-menționate, în mod greșit constatând că pentru a se pronunța instanța de fond a reținut fapta imputată inculpatului. În sensul dat, instanța de apel urma să caseze sentința din motivul

nerespectării de către instanța de fond a prevederilor art. 394 Cod de procedură penală, privind întocmirea sentinței.

Astfel, se constată că partea descriptivă a deciziei instanței de apel, la fel ca și cea a sentinței, nu este corespunzătoare prevederilor de la art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală. Erorile respective nu pot fi corectate de către instanța de recurs și urmează a fi înlăturate de către instanța de apel, la rejudecarea cauzei.

Cu referire la motivele de la pct. 5.2 și 5.3, Colegiul penal constată că în mod eronat a fost reținută de către instanța de apel circumstanța agravantă – săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate, deoarece aceasta nu a fost imputată inculpatului prin rechizitoriu. Totodată, Colegiul penal menționează că reținerea eronată a circumstanței agravante în cauză nu a dus la constatarea unei alte stări de fapt decât cea stabilită prin rechizitoriu și constatată de prima instanță, deoarece eroarea instanței de apel a fost comisă în cadrul operațiunii de individualizare a pedepsei (f.d. 33, vol. II, pct. 16).

În același context, **cu referire la motivele de la pct. 5.4 și 5.5**, Colegiul penal lărgit reține că operațiunea de individualizare a pedepsei, realizată de către instanța de apel, a fost viciată în măsura în care a fost reținută în mod eronat circumstanța agravantă expusă anterior.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal conchide că invocările de la pct. 5.5 din prezenta decizie sunt în principiu admisibile, deoarece s-a constatat că instanța de apel a efectuat operațiunea de individualizare a pedepsei în mod eronat. Astfel, instanța de apel urmează să se pronunțe asupra chestiunilor date la rejudecarea fondului cauzei.

Cu referire la motivul de la pct. 5.6, Colegiul penal lărgit consideră că dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, cu formularea indicațiilor pertinente pentru ultima, nu semnifică sub nici o formă plasarea inculpatului într-o situație defavorabilă, după cum indică recurenții.

Jurisprudența CtEDO, invocată de recurenți, este irelevantă din motiv că soluția de dispunere a rejudecării cauzei urmărește scopul legitim nu doar de corectare a erorilor judiciare, ci și adoptare în privința inculpatului a unei hotărâri legale și întemeiate. O astfel de soluție în mod evident nu afectează dreptul inculpatului la un proces echitabil și la judecarea cauzei în termen rezonabil și, drept urmare, solicitarea de reducere a pedepsei inculpatului conform art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală este neîntemeiată.

În același context, în virtutea soluției de dispunere a rejudecării cauzei de către instanța de apel, Colegiul penal reține ca fiind imposibilă *de jure* satisfacerea cerințelor recurenților privitor la reducerea pedepsei aplicate inculpatului, conform art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală.

Colegiul penal lărgit conchide asupra temeiniciei motivului de la pct. 5.1 din prezenta decizie și asupra chestiunii privitoare la individualizarea pedepsei penale în contextul reținerii eronate în privința inculpatului, de către instanța de apel, a

circumstanței agravante – săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate. Întrucât eroarea identificată cu ocazia expunerii asupra motivului de la pct. 5.1, din prezenta decizie, nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul penal lărgit va admite recursul ordinar declarat, va casa total decizia atacată și va dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel va ține cont de cele expuse în prezenta decizie, va examina atât motivele invocate în apelurile declarate, cât și cele în recurs și va pronunța o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea prevederilor art. 414, 417, 436 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de avocații Arhiliuc Ion și Josan Dumitru în numele inculpatului Prodan Cristin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 în cauza penală în privința lui ***Prodan Cristin Dumitru*** și dispune rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 29 aprilie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru